

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Sagsnr.: 8276/186858

Den 12. januar 2011

TALEPUNKT
til samråd Ø-AC (Udvalget for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri) om EU's fiskeripartnerskabsaftaler med
sydlige lande
(det talte ord gælder)

Proces for afvikling af samrådet

Fødevareministeren er indkaldt til samråd i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (FLF) onsdag den 12. januar 2010 kl. 14.00. Det er et åbent samråd med i alt 5 spørgsmål.

Spørgsmål Ø

”Hvordan vil ministeren under arbejdet med EU's fiskeriaftaler og med henblik på reformen af EU's fælles fiskeripolitik sikre, at EU's fiskeriaktiviteter i afrikanske farvande bidrager til en social, økonomisk og miljømæssig bæredygtig udvikling i partnerskabslandene, herunder at overfiskeri forhindres, og der ikke fanges nedfiskede eller truede arter, at fangstilladelser ikke overskrides, samt at fiskeriaftalerne sikrer arbejde og adgang til ressourcer for lokalbefolkningen, og at der sikres kapacitetsopbygning og inddragelse af lokalsamfundet?”

Spørgsmål Å

”Mener ministeren, at de målsætninger og krav, der er fastsat under EU's fiskeriaftaler, er blevet tilstrækkeligt opfyldt, og i modsat fald hvordan vil ministeren sikre sig, at dette i fremtiden bliver tilfældet, og hvordan vil ministeren endvidere sikre, at indgåelse og evaluering af fiskeriaftalerne er en klar og transparent proces?”

Spørgsmål AA

”Hvordan vil ministeren arbejde for, at den eksterne dimension af EU's fiskeripolitik bidrager til opfyldelse af de internationale politiske målsætninger på udviklingsområdet og på miljøområdet, som Danmark har forpligtet sig til, herunder målsætningerne under

FN om hhv. at bekæmpe fattigdom og om at stoppe tabet i biodiversitet?”

Spørgsmål AB

”Hvordan forholder ministeren sig til påstanden om, at fiskeriaftalen med Marokko er i konflikt med international lovgivning, idet der handles med naturressourcer fra et besat område, og hvilken dokumentation har ministeren sikret sig for, at de bidrag, der ydes af EU gennem fiskeriaftalen, kommer Vestsaharas oprindelige folk til gode?”

Spørgsmål AC

”Ministeren bedes redegøre for den danske holdning til de kommende forhandlinger vedrørende EU's fiskerireform, herunder partnerskabsaftaler med tredjelande.”

Samrådsspørgsmålene er stillet efter ønske fra Pia Olsen Dyhr (SF).

Svar:

Indledning

- Udvalget har stillet fem spørgsmål til mig om EU's fiskeripartnerskabsaftaler.
- Jeg vil først samlet besvare spørgsmålene Ø, Å og AC. Disse spørgsmål vedrører danske synspunkter om EU's fiskeripartnerskabsaftaler og reformen af den fælles fiskeripolitik, herunder om opfyldelsen af aftalernes målsætninger og krav om, at EU's fiskeriaktiviteter i tredjelands farvande foregår bæredygtigt.
- Umiddelbart i forlængelse heraf vil jeg besvare spørgsmål AA om sammenhængen mellem den eksterne dimension i EU's fiskeripolitik og op-

fyldelsen af internationale politiske målsætninger på udviklingsområdet og på miljøområdet.

- Afslutningsvist besvarer jeg spørgsmål AB, som specifikt vedrører fiskeripartnerskabsaftalen med Marokko.

Sikring af, at EU's fiskeriaktiviteter i afrikansk farvand foregår bæredygtigt, opfyldelse af fiskeripartnerskabsaftalernes målsætninger og danske synspunkter i EU's reform af fiskeripolitikken

[Spm Ø om hvordan det gennem reformen af EU's fiskeripolitik og EU's fiskeriaftaler sikres, at EU's fiskeriaktiviteter i afrikansk farvand foregår socialt, økonomisk og miljømæssigt bæredygtigt.

Spm Å om opfyldelse af de målsætninger og krav, der er fastsat under EU's fiskeriaftaler.

Spm AC om en redegørelse for den danske holdning til de kommende forhandlinger vedr. EU's fiskerireform, herunder partnerskabsaftaler med tredjelande]

- EU har indgået 20 bilaterale fiskeripartnerskabsaftaler med sydlige lande. Desuden er EU's fiskeriaftale med Grønland også en fiskeripartnerskabsaftale, der er underlagt samme principper og generelle vilkår som de sydlige aftaler. Alene 15 af disse aftaler er aktive med gældende fiskeriprotokoller.
- Tidligere var EU's fiskeriaftaler med tredjelande aftaler, som indebar, at EU betalte tredjelandet for fiskerimuligheder, som landet ikke selv kunne fiske eller foretrak at stille til rådighed mod betaling til EU eller andre lande. Disse aftaler kan betegnes "pay, fish and go"-aftaler.
- Siden reformen af den fælles fiskeripolitik i 2002 er der udviklet en ny generation af fiskeriaftaler i form af fiskeripartnerskabsaftaler.

- Denne nye generation af aftaler bygger på et partnerskab mellem EU og hvert enkelt tredjeland, som EU indgår aftale med.
- Som led i disse aftaler får EU fortsat mulighed for at fiske i tredjelandets farvand på visse bestande, som det pågældende land ikke selv vil fiske.
- Aftalerne indebærer et integreret samarbejde med henblik på at styrke udviklingen af bæredygtigt fiskeri i det pågældende tredjeland, herunder udvikling af en sektorpolitik for fiskeriet, videnskabeligt samarbejde, kapacitetsudvikling og forbedret kontrol. En væsentlig andel af den finansielle støtte fra EU inden for aftalerne er specifikt øremærket til disse formål.

Rådskonklusioner fra 2004 om fiskeripartnerskabsaftaler

- Udgangspunktet for EU's fiskeripartnerskabsaftaler med tredjelande er Rådets konklusioner fra 2004. Man vedtog dengang et grundlag, som jeg finder stadig bør være den styrende ramme for EU's fiskeripartnerskabsaftaler. Det fremgår af konklusionerne, at de samme principper skal finde anvendelse ved EU-fartøjers fiskeri uden for EU som i EU-farvande, herunder overholdelse af forsigtighedsprincippet.
- Endvidere fokuserer konklusionerne blandt andet særligt på
 - o at sikre et bæredygtigt fiskeri,

- o forbedre den videnskabelige viden om de pågældende fiskerier,
 - o bekæmpe ulovligt fiskeri gennem styrket kontrol,
 - o lette tredjelandenes integration i verdensøkonomien, og
 - o endelig at udbygge landenes institutionelle kapacitet.
- Danmark er opmærksom på, at disse elementer inkluderes i fiskeripartnerskabsaftalerne og de tilknyttede protokoller.
- EU's fiskeripartnerskabsaftaler bidrager til et samarbejde med de pågældende tredjelande på fiskeripolitikens område og skaber rammerne for EU-fartøjers fiskeri i de pågældende tredjelandes farvande.
- Fiskeripartnerskabsaftalerne er "eksklusivaftaler", som sikrer, at EU-fartøjer, når der foreligger en aftale med et tredjeland, alene kan fiske i det pågældende land inden for rammerne af aftalen og ikke indgå private aftaler om fiskerimuligheder uden for aftalens rammer. Dette er vigtigt, idet der i de private aftaler ikke nødvendigvis stilles samme krav til bæredygtighed, afrapporteringsforpligtelser m.v. Gennem aftalerne sikrer man også gennemsigtighed i EU's aktiviteter i området.

Hovedsynspunkter i den kommende reform af den fælles fiskeripolitik i relation til fiskeripartnerskabsaftaler

- Jeg mener bestemt, at der er grundlag for forbedringer af de sydlige fiskeripartnerskabsaftaler på en række områder.
- Reformen af den fælles fiskeripolitik er oplagt som basis herfor.
- Kommissionen fremhæver i sin grøn bog om reformen af den fælles fiskeripolitik, at hovedmålet for aktiviteter inden for fiskeripolitikens eksterne dimension bør være at udvide principperne om bæredygtighed og ansvarligt fiskeri på internationalt plan.
- Jeg er helt enig i det synspunkt!

Videnskabelige bestandsvurderinger

- Jeg mener også, at der er behov for forbedrede videnskabelige bestandsvurderinger i forbindelse med aftalerne. Det er meget centralt, at vi har solid viden om bestandenes tilstand med henblik på, at sikre, at der alene fiskes på bæredygtige bestande.
- En række af partnerskabslandene har en begrænset kapacitet til at foretage videnskabelige vurderinger.
- Inden for rammerne af de enkelte aftaler er der derfor etableret et videnskabeligt samarbejde.
- Jeg ser dog behov for øget fokus på dette område - gerne som et regionalt samarbejde - således at der kan foretages én samlet videnskabelig vurdering,

der dækker flere landes respektive farvande, når bestandene bevæger sig mellem disse.

Forbedret kontrol

- Endvidere er det også vigtigt, at der er et tilstrækkeligt kontrolregime til stede i de omfattede landes farvande. Der er fortsat en stor indsats, der må gøres på dette område for at undgå overfiskeri. Hjælp fra EU til institutionel opbygning og know-how skal derfor prioriteres i partnerskabsaftalerne.
- Da regionalt samarbejde er vigtigt i relation til fiskerikontrol kunne det for eksempel ske gennem bidrag til opbygning af regionalt samarbejde om fiskerikontrollen blandt en gruppe af partnerskabslande, eller om muligt i et endnu bredere perspektiv.

Menneskerettigheder og demokrati

- En vigtig dansk prioritet er også, at fiskeripartnerskabsaftalerne fremadrettet skal indeholde krav til overholdelse af menneskerettigheder og demokratisk udvikling.
- Dette kunne også indebære støtte til opbygning af høringsprocesser af relevante interessenter i forbindelse med indgåelse af eller fornyelse af en fiskeripartnerskabsaftale.
- Krav om overholdelse af menneskerettigheder er allerede indskrevet som en klausul i nye fiskeriprotokoller med Comorerne, Mikronesien og Seycheller-

ne. Dette er et element, som fiskerikommissæren også har lagt meget stor vægt på.

- Som et yderligere eksempel på øget fokus på disse områder vil jeg også nævne, at EU valgte i 2009 – efter forhandlinger om en ny fiskeripartnerskabsaftale med Guinea – ikke at indgå aftalen endeligt, da der opstod alvorlige optøjer i landet.

Anvendelse af aftalens midler

- Vi skal også have størst mulig sikkerhed for, at europæiske penge anvendes til de formål, som er opstillet i aftalerne. Det er vigtigt, at Kommissionen nøje følger aftalernes gennemførelse med henblik på at sikre dette.

Åbenhed/transparens

- Jeg lægger desuden vægt på størst mulig åbenhed i forbindelse med aftalernes indgåelse og evaluering.
- Evalueringer af aftalerne er essentielle i denne sammenhæng.
- Jeg støtter udarbejdelse og offentliggørelse af evalueringer forud for indgåelsen af en fiskeriprotokol og efter dennes løbetid.
- Det er vigtigt, at alle involverede parter og offentligheden har mulighed for at følge gennemførelse af en fiskeriaftale.
- Fødevareministeriet har opfordret Kommissionen til generelt at offentliggøre gennemførte evalueringer.

Forventninger til reformprocessen

- Forventningen er, at Kommissionen som led i sin reformpakke medio 2011 fremlægger en meddelelse om den eksterne dimension i EU's fiskeripolitik. Meddelelsen må forventes at danne grundlag for en detaljeret debat om EU's fremtidige politik på dette område.
- Jeg mener, at grundprincipperne i fiskeripolitikens eksterne dimension bør fastlægges i en ny grundforordning.

Sammenhængen med opfyldelse af internationale politiske målsætninger på udviklingsområdet og på miljøområdet

[Spm AA om hvordan ministeren vil arbejde for, at den eksterne dimension af EU's fiskeripolitik bidrager til opfyldelse af de internationale politiske målsætninger på udviklingsområdet og på miljøområdet, som Danmark har forpligtet sig til, herunder målsætningerne under FN om hhv. at bekæmpe fattigdom og om at stoppe tabet i biodiversitet.]

- I spørgsmål AA spørges der til, hvordan jeg vil arbejde for, at den eksterne dimension af EU's fiskeripolitik bidrager til opfyldelse af de internationale politiske målsætninger på udviklingsområdet og på miljøområdet.
- Jeg mener, det er meget vigtigt, at EU's fiskeripartnerskabsaftaler bidrager til opfyldelse af de internationale politiske målsætninger på udviklingsområdet og på miljøområdet.
- De elementer, som jeg har omtalt, jeg vil arbejde for i forbindelse med reformen, mener jeg alle vil bidrage til opfyldelse af de nævnte internationale politiske målsætninger. Det drejer sig som nævnt

blandt andet om forbedring af videnskabelige bestandsvurderinger og kontrol og større sikkerhed for, at pengene anvendes til de opstillede formål.

Fiskeripartnerskabsaftalen med Marokko – udnyttelse af naturressourcer fra Vestsahara

[Spm AB om hvordan ministeren forholder sig til påstanden om, at fiskeriaftalen med Marokko er i konflikt med international lovgivning, idet der handles med naturressourcer fra et besat område, og hvilken dokumentation har ministeren sikret sig for, at de bidrag, der ydes af EU gennem fiskeriaftalen, kommer Vestsaharas oprindelige folk til gode.]

- I spørgsmål AB spørges der specifikt til fiskeripartnerskabsaftalen med Marokko og dens forhold til international lovgivning i lyset af udnyttelsen af fiskeressourcer ud for Vestsahara.
- Den nuværende fiskeripartnerskabsaftale mellem EU og Marokko blev vedtaget i Rådet i 2006 og trådte i kraft i februar 2007.
- I forbindelse med de daværende forhandlinger lagde Danmark vægt på, at aftalen på ingen måde måtte foregribe Vestsaharas fremtidige tilhørsforhold, og at aftalen var i overensstemmelse med folkeretten.
- Udnyttelse af ikke-selvstyrende områders naturressourcer skal efter folkeretten ske til fordel for den lokale befolkning.
- Inden vedtagelsen i Rådet redegjorde Kommissionen og Rådets Juridiske Tjeneste for aftalens overensstemmelse med folkeretten.

- Fra dansk side har vi løbende over for Kommissionen understreget vigtigheden af, at aftalen kom lokalbefolkningen i Vestsahara til gode.
- Dette er blandt andet sket i forbindelse med de årlige møder mellem EU og Marokko om gennemførelsen af aftalen.
- De faktiske fiskerimuligheder for EU og den finansielle modydelse er fastlagt i en fiskeriprotokol, der er knyttet til fiskeriaftalen. Protokollen udløber i februar 2011. En ny protokol kan indgås efter forhandlinger.
- Fra dansk side har vi under de indledende overvejelser om en eventuel fornyelse af protokollen understreget, at vi fra dansk side finder det afgørende, at der fremlægges dokumentation for, at aftalen er til fordel for Vestsaharas befolkning.
- Vi mener, at det er en forudsætning for at indlede forhandlinger om en eventuel ny protokol, der omfatter fiskeressourcerne ud for Vestsahara, at denne dokumentation fremlægges.
- Kommissæren er personligt gået ind i sagen med henblik på at opnå en sådan dokumentation, og vi afventer i øjeblikket Kommissionens udspil i sagen.
- Jeg er bekendt med, at der er mange juridiske vurderinger af sagen. Heriblandt er der juridiske eks-

perter, som stiller supplerende krav til en fornyelse af protokollen.

- I forbindelse med drøftelser om en eventuel ny fiskeriprotokol, som omfatter fiskerimuligheder ud for Vestsahara, vil sagen blive vurderet af juridiske eksperter i EU, og den vurdering vil regeringen se meget nøje på. Det er klart, at Danmark ikke medvirker til indgåelse af aftaler i strid med folkeretten.

Afslutning

- Afslutningsvist vil jeg understrege, at jeg er meget opmærksom på de kommende drøftelser af den eksisterende dimension af fiskeripolitikken, det gælder både de kommende drøftelser om aftalen med Marokko og inden for rammerne af reformen.
- Vi vil fra dansk side arbejde sammen med ligesindede lande, så vi på bedst mulig vis og med størst mulig opbakning kan fremme de danske synspunkter i sagerne.
- Tak for ordet!

/ ca. 1500 ord

